

***EGYSZERŰSÍTETT
ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ***

TOKAJ-BODROGKERESZTÚR KERÉKPÁRÚT

a

KÖZMŰTERV-M''93 KÖZMŰTERVEZŐ, ÉPÍTŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

megrendelésére

készítette:

A

VÁRKAPITÁNYSÁG
NONPROFIT ZRT.

2019

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az előzetes régészeti dokumentáció (ERD) tárgya: Tokaj-Bodrogkeresztúr kerékpárút

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: Tokaj, Bodrogkeresztúr külterülete

1.3. Az ERD megrendelője: Közműterv-M"93 Közműtervező, Építő és Szolgáltató Kft.

1.4. Az ERD megrendelésének célja: előzetes vizsgálati dokumentáció; építésügyi engedélyezési eljárás

1.5. Készítette: *Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt.*

1.6. Az ERD elkészítése során *a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendeletének (továbbiakban: Korm. R.)* előírásait alkalmaztuk.

1.7. A Korm. R. 38. § (1) bekezdése alapján az ERD próbafeltárás elvégzése nélkül, egyszerűsített ERD-ként készült. A beruházás a 345/2012. (XII. 6.) Korm. R. alapján alapján kiemelt beruházásként valósul meg.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK**2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés**

A tervezett beruházás helyszíne a Bodrogköz és Tokaji-hegy kistájában, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található, Bodrogkeresztúr és Tokaj települések külterületén.

A nyomvonal a Tokaji-hegy körül húzódik. A kistáj egy harmadidőszaki vulkáni kúp maradványát és közvetlen előterét foglalja magában. A tszf-i magassága 98 és 512 m között változik, az átlagos relatív relief 117 m/km². A talajerózió jelentős, főleg Tokaj és Tarcál között. A hegy lejtőlábi felszíneit kb. 250 m magasságig kúppalástszerűen lösz borítja, jelezvén, hogy a hegy a harmadidőszaki vulkanizmus negyedidőszak folyamán retusálódott maradványa. A kistájban a talajok többsége barnaföld.

A beruházás a Bodrogköz kistáját is érinti. A kiszáj 94,1 és 152 m közötti tszf-i magasságú ártéri szintű tökéletes síkság. Az átlagos relatív relief 4 m/km². A kistájra jellemző, hogy újpleisztocén futóhomokos felszínek képződtek rajta. A talajtakaró közel 90%-a öntésanyagon, vízhatás alatt képződött. A legnagyobb kiterjedésben a réti talajok fordulnak elő.

A közhiteles lelőhely-nyilvántartás, a múzeumi adattári, szakirodalmi, térképészeti kutatások során, a tervezett beruházás által érintett területen és 250 méter széles övezetében egy ismert (nyilvántartott) régészeti lelőhelyhez kapcsolódó adatot gyűjtöttünk.

Adatgyűjtés során a fejlesztési területen és pufferzónájában azonosított régészeti lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Tokaj–Vízvezető árok és a Kisfaludi út metszése közelében	15887	ásatás régészeti felügyelet	telep temető	bükki kultúra bodrogkeresztúri kultúra füzesabonyi kultúra pilinyi kultúra római kor	érintett

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhely ismert kiterjedését az 1. sz. térképmellékleten ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

3. FELTÁRÁSI PROJEKTTERV**3.1. A változtatási szándékok ismertetése**

A beruházás Tokaj és Bodrogkeresztúr települések között fog megvalósulni. Az ERD tárgyat a földmunkával érintett területek vizsgálata adja, így a rendelkezésünkre bocsátott műszaki adatok közül csak azokat vettük figyelembe.

A beruházás során meglévő kerékpárút átépítése fog megvalósulni, gyalog és kétirányú kerékpárúttá a 3838 j. út 6+271-7+633. kmsz. között. Új kétirányú kerékpárút is megvalósul a 3838 j. út 4+593-6+271 kmsz. közötti szakaszán.

3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés, örökségvédelmi hatáscsökkentő javaslatok

A régészeti értékvizsgálat során, a tervezett beruházás földmunkái által érintett területen nem azonosítottunk olyan helyben megtartandó örökségi elemeket, amelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával el kell kerülni.

A megrendelő által átadott műszaki adatok és a régészeti értékvizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy a tervezett beruházás földmunkái régészeti lelőhelyet érintenek. A Kötv. 22. § (1) bekezdés értelmében, **a lelőhely földmunkával érintett részén megelőző régészeti feltárást kell végezni.**

A hatáselemzés eredményeként megállapítható, hogy a tervezett földmunkák érintik a 15887 számon nyilvántartott „Tokaj–Vízvezető árok és a Kisfaludi út metszése közelében” régészeti lelőhelyet.

A műszaki leírás és tervdokumentáció alapján megállapítható, hogy a földmunkák 2,75–3,50 méter szélességben érintik az azonosított régészeti lelőhelyet. Ezért a Kötv. 22. § (3) bekezdés aa) pontjának figyelembevételével **a megelőző feltárás javasolt módszere: régészeti megfigyelés.**

A gépi és kézi földmunkát a régész irányítása mellett kell végezni (Korm. R. 36. § (2) bekezdés), olyan munkagéppel (gumikerekes forgókotró, iszapoló vagy rézsűző kanállal), amely alkalmas a régészeti jelenségek jelentkezési szintjén a régészeti tükörfelület kialakítására. Amennyiben a földmunkák elérik a régészeti jelenségek jelentkezési szintjét, a megfelelő régészeti tükörfelület kialakításának érdekében kézi földmunkavégzésre is szükség lehet (vö.: Kötv. 7. § 31. pont).

A Kötv. 23/E. § (5) bekezdése szerint: nagyberuházás megvalósítása esetén ***a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetőek, ennek megfelelően az egyéb feltárási módszerekkel fel nem tárt területen régészeti megfigyelést kell biztosítani*** (Korm. R. 43. § (3) bekezdés).

Amennyiben a régészeti megfigyelés mellett végzett földmunkák során régészeti lelőhely kerül elő, a jelenségeket ki kell bontani és megfelelően dokumentálni kell. A Korm. R. 35. § (1) bekezdés szerint, ha a régészeti megfigyelés során régészeti bontómunka válik szükségessé a régészeti bontómunkát – legalább a beruházási földmunkával érintett mélységig – és az elsődleges leletfeldolgozást a régészeti megfigyelés keretében kell elvégezni.

A Korm. R. 45. § szerint, ha a nagyberuházás régészeti megfigyelése során előkerült régészeti lelőhely vagy lelet a kivitelezés hátráltatása nélkül régészeti bontómunka keretében nem tárható fel, a régészeti megfigyelést végző intézmény haladéktalanul értesíti a hatóságot. A hatóság a szükséges intézkedésekről a bejelentés kézhezvételétől számított öt napon belül dönt.

A Korm. R. 46. § (1-3) bekezdései alapján, ha a megelőző feltárás vagy a régészeti megfigyelés során eredeti összefüggéseiben megmaradt régészeti emlék kerül elő, a feltárást végző intézmény három napon belül köteles bejelenteni a hatóságnak, valamint megelőző feltárás esetén értesíteni a beruházót. A bejelentett régészeti emlék elkerüléséről vagy helyszíni megtartásáról és kezeléséről, valamint a szükséges állagmegőrző intézkedésekről a hatóság húsz napon belül dönt. Ha a régészeti emlék megelőző feltárás során került elő, és a hatóság határozata alapján azt a helyszínen kell megőrizni, a beruházás során a műszaki tervezésnek és a kivitelezésnek tekintettel kell lennie az emlék megőrzésére. Ebben az esetben a feltárást végző intézmény köteles a feltárás terepi munkáinak befejezését követő tizenöt napon belül a régészeti emlékről adatot szolgáltatni a beruházónak. Az adatszolgáltatás részeként rajzi dokumentáción egyértelműen fel kell tüntetni a bontható és a helyszínen – eredeti helyükön – megőrzendő régészeti emlékeket.

3.3. A javasolt örökségvédelmi intézkedések költségkulációja

3.3.1. Megelőző feltárás tervezett költsége

A megelőző feltárás költségkalkulációja a tervezett földmunkák és a feltárandó régészeti lelőhelyek paraméterei (elsősorban az érintett terület nagysága) valamint a Korm. R. 8. számú mellékletében meghatározott maximált hatásági egységarak alapján készült.

Lelőhely azonosítószáma	Megelőző feltárás módszere	Maximált hatásági egységár* (nettó)	Feltárandó terület	Kalkulált nettó keretösszeg
15887	régészeti megfigyelés	8 000 Ft/óra, de min. 36.000 Ft/nap	-	földmunkák időigényének függvényében
	régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka	3 150 Ft/m ²	előkerülő régészeti jelenségek függvényében	nem kalkulálható
Összesen:			nem ismert	nem kalkulálható

* Korm. R. 8. mellékletében meghatározott hatásági egységarak szerint.

A megelőző feltárás költségei magukba foglalják a régészeti feltárás terepi munkavégzésén túl – beleértve a feltárás munkafeltételei (dúcolás, melegedő és öltözőhelyiség, wc) biztosítását is – a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás költségeit (Kötv. 22. § (9) bekezdés), azonban nem tartalmazzák a régészeti földmunka (vö.: Kötv. 7. § 31. pont) költségeit. A régészeti feltáráshoz kapcsolódó régészeti földmunka megvalósításáról a beruházó köteles gondoskodni. Ha a beruházó nem tudja biztosítani a földmunkát, akkor a feltárást végző intézmény – a közbeszerzésekről szóló törvény szerint – gondoskodik a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó földmunka elvégzéséről a beruházó költségén (Kötv. 23. § (2) bekezdés). A régészeti földmunkát a feltárás vezetőjének irányításával, régészeti megfigyelés mellett kell végezni, melynek költsége a területen elvégzett megelőző feltárás költségének része (Korm. R. 36. § (2) bekezdés), így erre a tevékenységre külön költség nem számolható el.

A megelőző feltárás pénzügyi elszámolása utólagosan történik, a valós teljesítés (feltárt terület mérete, rétegszámok) alapján (vö.: Kötv. 23/F. § (10) bekezdés). A feltárási projekttervben meghatározott egységaron a 10 méter sugarú poligonnal határolt régészetileg pozitív területek számolhatók el. A negatív területek feltáráásáért külön költség nem számolható el.

A Kötv. 23/F. § (11) bekezdése szerint a feltáráshoz jogosult intézmény a teljes felületű feltárás és az elfedés régészeti előkészítésének összköltségei 10 százalékának erejéig tartalékot képezhet az esetleges régészeti többletköltségekre. A tartalék a beruházó és a feltárást végző intézmény közötti megállapodás alapján használható fel.

3.3.2. A régészeti megfigyelés költsége

A nagyberuházások esetén az ismert régészeti lelőhelyek területén kívül végzett földmunka régészeti megfigyelésének elszámolása óradíjas rendszerben történik, a valós teljesítés – azaz a megfigyelt földmunkák időtartama – alapján.

A régészeti megfigyelés maximált hatósági egységára 8 000 Ft/óra (nettó), de min. 36.000 Ft/nap.

Régészeti jelenségek előkerülése esetén, a Korm. R. 8. melléklete szerinti **régészeti bontómunka elszámolásának maximált hatósági egységára: 3 150 Ft/m² (nettó).**

3.3.3. A régészeti költségek összesen

<i>Megelőző feltárás (régészeti megfigyelés) nettó költsége</i>	<i>Nem kalkulálható</i>
<i>A régészeti lelőhelyeken kívül végzett földmunkák régészeti megfigyelésének nettó költsége</i>	<i>A tervezés jelenlegi szakaszában nem kalkulálható</i>
<i>Régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka költsége</i>	<i>Nem kalkulálható</i>
Összesen	A tervezés jelenlegi szakaszában nem kalkulálható

3.4. A megelőző feltárás időkerete

Régészeti megfigyelést a kivitelezés földmunkáinak időtartamára kell biztosítani.

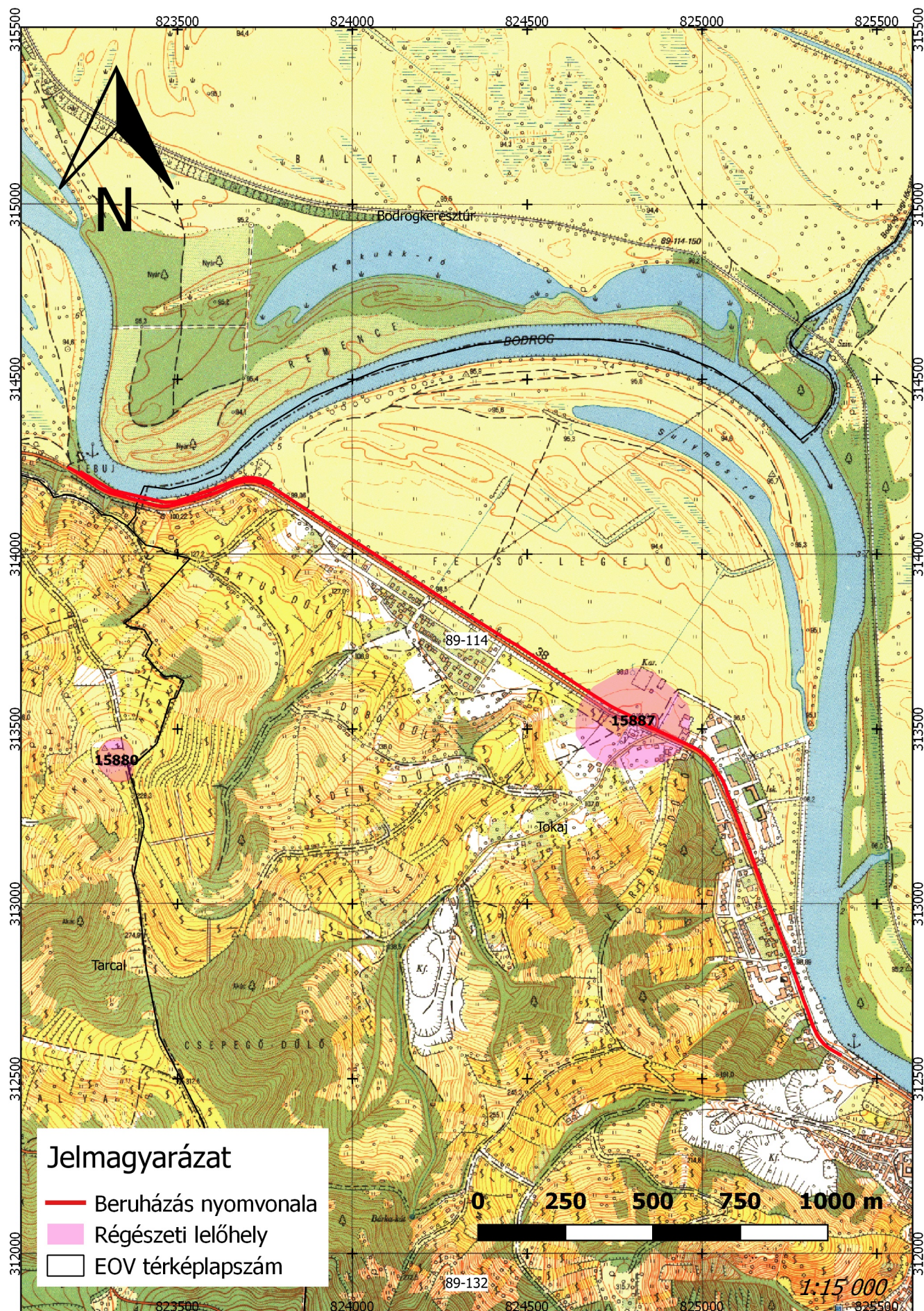
3.5. A régészeti feladatellátásra kijelölt intézmény megjelölése

A beruházás a 345/2012. (XII. 6.) Korm. R. értelmében nemzeti gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásként valósul meg. Ezért a Kötv. 23/G. § (2) bekezdés b) pontja alapján, a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv (Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt.) gondoskodik a régészeti megfigyelés ellátásáról.

Budapest, 2019. október 21.

Szegedi Kristóf István
régész, szakmai felelős
Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt.

**1. sz. térképmelléklet: Az ERD készítése során vizsgált terület
Tokaj-Bodrogkeresztúr kerékpárút**